

Προτάσεις οικονομικής ανάπτυξης στηριγμένης στην ανάδειξη της ταυτότητας του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Το παράδειγμα των Άνω Λιοσίων *

Ομάδας φοιτητών
Τμ. Αρχιτεκτόνων
ΕΜΠ

Γενικά

Τα Άνω Λιόσια είναι μια περιφερειακή συνοικία των Αθηνών με 30.000 κατοίκους, σε θέση με σημαντικά περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα. Όμως, ο Δήμος αντιμετωπίζει σήμερα έντονα προβλήματα: δραστηριότητες δίπλα σε περιοχές κατοικίας που επιβαρύνουν (ή και καταστρέφουν) το περιβάλλον, περιθωριοποίηση ορισμένων κοινωνικών ομάδων (π.χ. Τσιγγάνων), ανερχόμενο κλίμα ανεργίας, που σήμερα αγγίζει το 50% (φωτ.1).

Η δημοτική αρχή, ιδιαίτερα δυναμική και με ανεπτυγμένες υπηρεσίες, ασκεί αποφασιστικές πολεοδομικές πολιτικές για την αντιμετώπιση των αιτίων της υποβάθμισης. Όμως, ορισμένες από τις επεμβάσεις που γίνονται, δεν λαμβάνουν υπόψη, τις κοινωνικές επιπτώσεις.

Η προσέγγιση που προτείνεται, συνδυάζει την ανάδειξη της ταυτότητας της περιοχής, με τη κοινωνική ενσωμάτωση των κατοίκων της. Οι παρεμβάσεις έχουν ως στόχο:

(α) να ευνοήσουν τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην περιοχή και μέσω μιας ήπιας ανάπτυξης βασισμένης σε παραδοσιακά και συνήθη για τους κατοίκους επαγγέλματα, (β) να συμβάλουν στην εδραίωση του πολυπολιτισμικού χαρακτήρα της τοπικής κοινωνίας, (γ) να προωθήσουν μια οι-

κολογική προσέγγιση στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

Ιστορική αναδρομή

Η θέση των Α. Λιοσίων παρουσιάζει σημαντικά φυσικά πλεονεκτήματα (ωραίο κλίμα, καλό προσανατολισμό και θέα προς την Αθήνα, γειτνίαση με Πάρνηθα). Βρίσκεται στο πέρασμα που συνδέει την Αθήνα με την κεντρική Ελλάδα και με την Πελοπόννησο.

Έτσι, για πρώτη φορά κατοικήθηκε η τοποθεσία τον 3ο π.Χ. αιώνα (τεκμηριώνεται από ευρήματα). Από το 1383 μ.Χ., εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Αρβανίτες, που παρέμειναν εκεί σε όλη τη διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας, ασχολούμενοι με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη φρουρά των περασμάτων («Δερβένια»). Στο τέλος της Επανάστασης του 1821, τα Α. Λιόσια ήταν ένα μικρό χωριό με 180 κατοίκους, όλους Αρβανίτες. Το 1905, αν και αριθμούσε μόνο 750 κατοίκους, απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο, που κάλυπτε την περιοχή η οποία σήμερα καταλαμβάνει το Κέντρο (30 εκτάρια).

Ο οικισμός παρουσιάζει μια σταθερή αύξηση πληθυσμού ως τα μέσα της δεκαετίας του '50. Μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, κυρίως στις δεκαετίες '60 και '70, στα Α. Λιόσια εγκαθι-

στανται ομάδες Τσιγγάνων και Ποιντών. Η αύξηση του πληθυσμού με γρήγορους ρυθμούς, προκάλεσε την απογοραμμάτιστη επέκταση του οικισμού, με ανάμιξη ασυμβίβαστων μεταξύ τους χρήσεων. Το μεγαλύτερο μέρος της γης εξακολουθεί να ανήκει στους Αρβανίτες.

Τα τελευταία 30 χρόνια, η περιοχή δέχτηκε μια σειρά από χρήσεις, ασυμβίβαστες για περιοχή κατοικίας, όπως τη χωματερή (χώρος εναπόθεσης απορριμμάτων για όλο το Λεκανοπέδιο), Ο.Δ.Δ.Υ. (Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού), δύο στρατόπεδα και το αμαξοστάσιο του ΟΑΣΑ. Συγχρόνως, πολλά ρέματα καλύφθηκαν και μετατράπηκαν σε δρόμους, με αποτέλεσμα να γίνονται συχνά πλημμύρες. Όλα αυτά, είχαν αποτέλεσμα, να παραμείνουν χαμηλές οι τιμές της γης και να γίνει δυνατή η εγκατάσταση στην περιοχή κατοίκων με χαμηλά εισοδήματα.

Η κοινωνική συγκρότηση των Α. Λιοσίων

Σήμερα, τα Α.Λιόσια βρίσκονται αντιμέτωπα με μια σειρά σημαντικών περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (Σχέδιο 1):

- Υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ειδικότερα, η ύπαρξη της Χωματερής έ-

Φωτ. 1.
Αδόμητοι - εντός σχεδίου
χώροι, αλλά και... πυλώνες
μεταφοράς υψηλής τάσης
(Φωτ. Κ. Γληνού)

χει σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον: μόλυνση της ατμόσφαιρας και των υδάτων, θόρυβος, οπτική ρύπανση, κ.ά.

- *Υψηλό ποσοστό ανεργίας.* Επηρεάζει κυρίως τους νέους. Το εμπόριο και η μεταποίηση, δεν είναι αρκετά ανεπτυγμένα, ώστε να συντηρήσουν μια τοπική οικονομία. Οι περισσότεροι από τους κατοίκους εργάζονται σε άλλες περιοχές της Αθήνας. Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, επιτείνει τη δυσκολία ανεύρεσης εργασίας. Πάντως, σήμερα, περίπου 1200 άτομα εργάζονται σε Δημοτικές Εταιρίες.

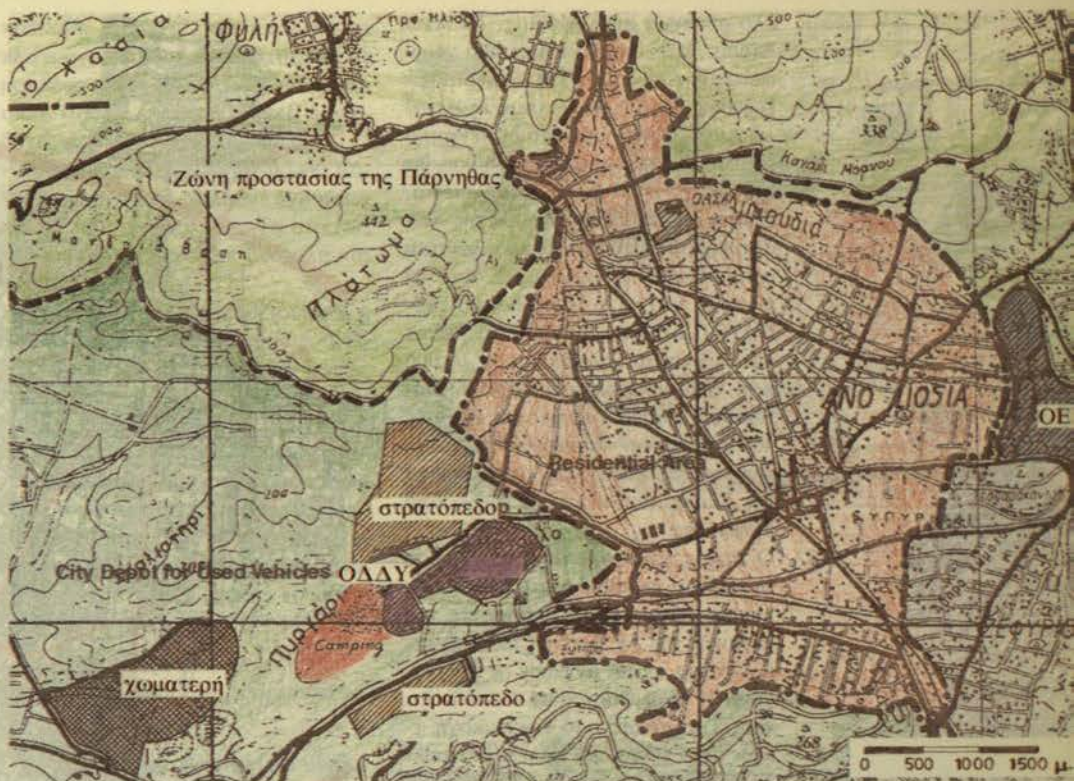
- *Συνύπαρξη στην περιοχή κοινωνικών ομάδων διαφορετικής κουλτούρας.* Σε συνδυασμό με την ανεργία, θα μπορούσε να προκαλεί κοινωνικές εντάσεις στην περιοχή. Ο κίνδυνος ενισχύεται από την πολιτική της τοπικής αυτοδιοίκησης κατά την τελευταία δεκαετία. Οι περισσότεροι διακριτές κοινωνικές ομάδες της περιοχής είναι οι Αρβανίτες, οι Τσιγγάνοι και οι Πόντιοι (Σχέδιο 2).

Οι Αρβανίτες.

Κατοικούν στο Κέντρο και έχουν στην ιδιοκτησία τους τα περισσότερα από τα καταστήματα. Συνιστούν μια κλειστή κοινωνία με συντηρητικές ιδέες και ανδρική κυριαρχία. Τα εισοδήματά τους προέρχονται, σε μεγάλο βαθμό, από την ιδιοκτησία της γης. (Φωτ.2)

Οι Τσιγγάνοι.

Η προίμησή τους στην περιοχή, συνδέεται με την ύπαρξη της Χωματερής, όπου μπορούν να απασχολούνται με τη συλλογή αντικειμένων προς πώληση. Μερικοί πωλούν χαλιά, καρέκλες, ρούχα, φρούτα και λαχανικά, σε όλη την Ελλάδα. Σε δύσκολες περιόδους, εργάζονται σε κτήματα ή καταφεύγουν στην επαιτεία. Στα Α. Λιόσια, κατοικούν κυρίως στις γειτονίες Αγ.Ιωάννης, Κοπρεσιά και Πανόραμα, σε σπίτια ή παραπήγματα, κτισμένα σε οικόπεδα που έχουν αγοράσει από τους Αρβανίτες. (Φωτ.3). Υπήρχε επίσης μια οριοθετημένη έκταση, εκτός αστικού ιστού, γνωστή ως «κάμπινγκ», κοντά στον Ο.Δ.Δ.Υ., όπου είχαν στήσει πολλά παραπήγματα, το οποίο καταργήθηκε από τις Αρχές, τον Απρίλιο του 1997. Η κουλτούρα των Τσιγγάνων έχει σημαντικές διαφορές από άλλες, όσον αφορά στον

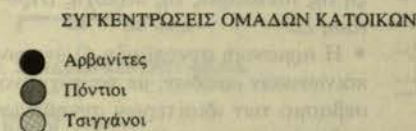
τρόπο ζωής και την νοοτροπία. Η κοινωνία τους χαρακτηρίζεται από ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς. Επιδίδονται να κατοικούν όλοι μαζί, με την «φάρα» τους, στην ίδια περιοχή. Παράλληλα όμως, είναι φιλικό προς τους «ξένους».

Οι Πόντιοι.

Επαναπατρίστηκαν τα χρόνια 1960-1980 ή ήρθαν πρόσφατα, από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. Κατοικούν, κυρίως, στην περιοχή της Λίμνης και μερικοί σε αυθαίρετα, έξω από τα όρια του Σχεδίου Πόλης. Οι παλαιότεροι, έχουν εγκατασταθεί σε κανονικές κατοικίες. Ασχολούνται με το εμπόριο. Ένα μεγάλο ποσοστό ασχολείται στις οικοδομές, ενώ οι γυναίκες εργάζονται συχνά ως καθαρίστριες. Οι Πόντιοι, συνιστούν μια κλειστή αλλά δραστήρια κοινότητα, με συλλόγους και ενώσεις και προσπαθούν να διατηρήσουν τις παραδόσεις τους.

Οι πολεοδομικοί σχεδιασμοί για τα Α. Λιόσια

Στο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας, ένας αριθμός μεγάλων κοινωνικών έργων, θα επηρεάσουν το

Σχ. 1.
Ανω Λιόσια.
Σημερινή κατάσταση

Σχ. 2

όλο σύστημα κυκλοφορίας. Τα Ανω Λιόσια, στο σημείο τομής δυο νέων αυτοκινητοδρόμων (της Σταυρού-Ελευσίνας και της περιφερειακής Αιγάλεω) δίπλα στο μελλοντικό κεντρικό σταθμό του προαστιακού τραίνου, θα συνδεθούν καλά με το Λεκανοπέδιο. Επίσης, με την απομάκρυνση της Χωματετής, θα υπάρξει περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής. Σ' αυτό το πλαίσιο, το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ). Ανω Λιοσίων, προβλέπει την αύξηση του πληθυσμού σε 60.000 κατ., τη δημιουργία ενός ΒΙΟΠΑ (Βιοτεχνικού Πάρκου), συνολικής έκτασης 480 στρ. και την κατασκευή ενός υπεριοδικού Πάρκου Πόλης, στην περιοχή της Λίμνης, που πλήττεται συχνά από πλημμύρες.

Ο Δήμος, με στόχο τη βελτίωση του κτισμένου περιβάλλοντος, σχεδιάζει την ανάπλαση του Κέντρου και της περιοχής του Αγ. Ιωάννη, όπου τα περισσότερα σπίτια ανήκουν σε Τσιγγάνους. Η παρέμβαση αυτή θα εκδιώξει τους Τσιγγάνους από την περιοχή, εκτός αν οι τελευταίοι επιλέξουν να αλλάξουν τρόπο ζωής. Επειδή δύσκολα θα το κάνουν, εκτιμάται ότι ο απώτερος σκοπός της ανάπλασης, είναι η απομάκρυνση των Τσιγγάνων, που αντιμετωπίζονται ως ένας από τους κύριους παράγοντες υποβάθμισης των Α.Λιοσίων.

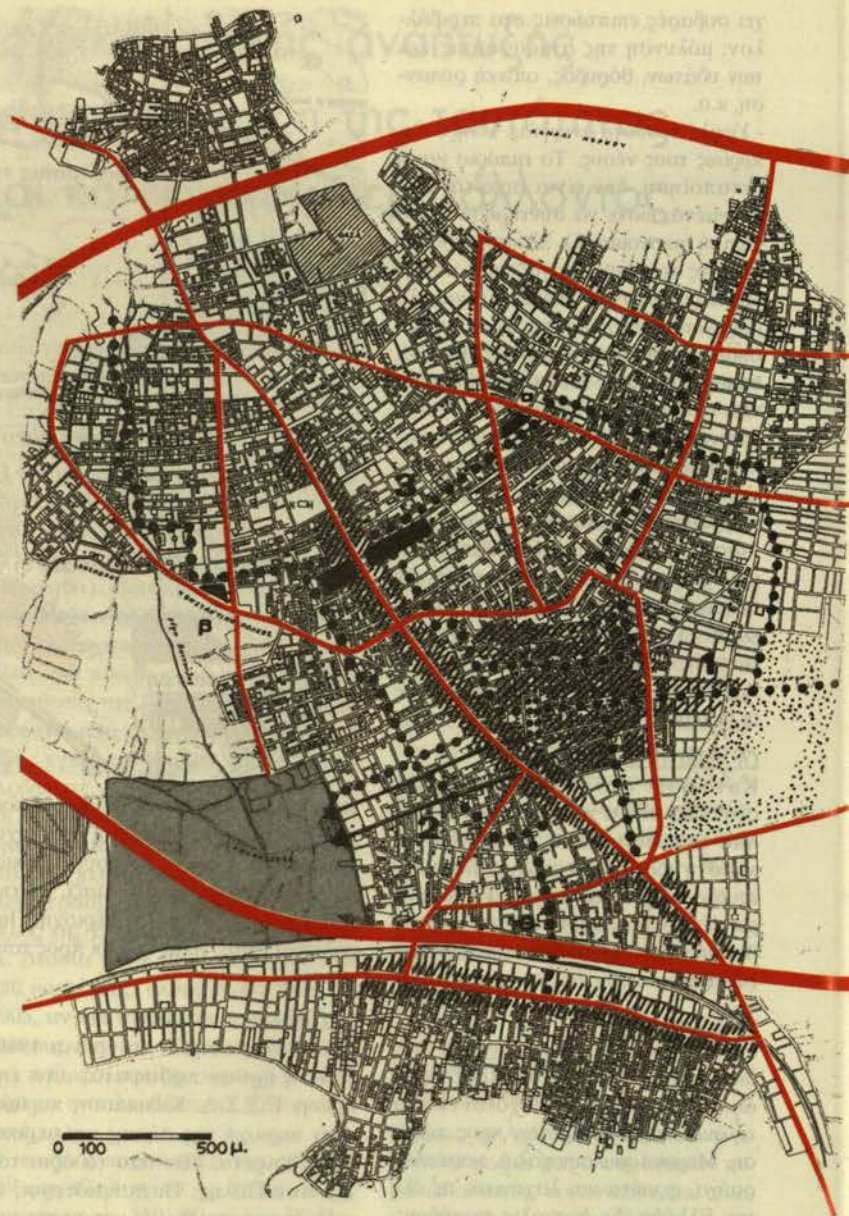
Προτάσεις

- Αρχές

Για μια περιοχή με προβλήματα πολλαπλού χαρακτήρα, απαιτούνται παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα. Αυτές θα πρέπει να πάρουν υπόψη τους τις τοπικές ιδιαιτερότητες (Σχέδιο 3). Τα προβλήματα της περιοχής είναι τριπλά: περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά. Όσα προτείνονται στοχεύουν και στα τρία αυτά επίπεδα.

- Όσον αφορά στο περιβαλλοντικό επίπεδο, η προσοχή εντοπίζεται στη βελτίωση της εικόνας της πόλης, στην ανάδειξη του κέντρου της, καθώς και στη βιοκλιματική αποκατάσταση του ιστού. Ο γενικός στόχος είναι η ανάδειξη της ταυτότητας της περιοχής (Πρόταση 1).

- Η αρμονική συνύπαρξη όλων των κοινωνικών ομάδων, με ταυτόχρονο σεβασμό των ιδιαίτερων συνθηκών καθενός, είναι η μεγάλη πρόκληση για

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

1. Πεζοδρόμηση κέντρου
2. Σύνδεση κέντρου -ΒΙΟΠΑ
3. Παζάρι
 - α. επέκταση Παζαριού
 - β. κέντρο εκπαίδευσης

	Σταυρού-Ελευσίνας, Δυτική περιφερειακή Αιγάλεω
	Βασικό οδικό δίκτυο
	Σταθμός προαστιακού
	Δίκτυο πεζοδρόμων
	Κέντρο, κεντρικές λειτουργίες
	ΒΙΟΠΑ
	Πάρκο
	Παζάρι

τα Α. Λιόσια. Το κοινό χαρακτηριστικό Τσιγγάνων και Ποντίων, είναι το εμπόριο και η χειροτεχνία. Εμπόριο και χειροτεχνία, μπορούν να γίνουν η βάση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής που θα φέρει κοντά Τσιγγάνους, Πόντιους και τους άλλους κατοίκους (Πρόταση 3).

• Ο κύριος στόχος της Πρότασης 2, είναι λοιπόν, η δημιουργία στην περιοχή μεταποιητικών και εμπορικών επιχειρήσεων, συναρτημένων με αυτές που θα εγκατασταθούν στο ΒΙΟΠΑ. Επελέγησαν τρεις περιοχές παρεμβάσεων, που συνδέονται μεταξύ τους. Ειδικά ως προς τους Τσιγγάνους, για την κατοικία τους, πρέπει να θερμοθετηθούν πολεοδομικοί όροι, που θα τους επιτρέψουν να δημιουργήσουν αυτό που οι ίδιοι θεωρούν, κατάλληλο γι' αυτούς περιβάλλον.

- Πρόταση 1: Ενίσχυση της ταυτότητας του Κέντρου. (Σχέδιο 4)

Η οδός Αχαρνών, ένας από τους πιο σημαντικούς δρόμους των Άνω Λιοσίων, σχεδιάστηκε το 1870 για να συνδέσει το χωριό με τις γειτονικές Αχαρνές (Μενίδι). Αποτελεί επίσης, την κύρια σύνδεση μεταξύ των δυο πλατειών των Α. Λιοσίων, της πλατείας του Δημαρχείου (Φωτ.4) και της παλαιάς πλατείας της εκκλησίας. Συνεχίζοντας, διέρχεται από το υπό κατασκευή Πάρκο Πόλης. Ο δρόμος πρέπει, όχι μόνο να συνδέει το Κέντρο με το Πάρκο, αλλά να προσδίδει ταυτότητα στο Κέντρο και να συμβάλει στην προσέλκυση νέων δραστηριοτήτων, που θα ενισχύσουν τον δυναμισμό του. Αυτοί οι στόχοι θα επιτευχθούν:

- με τόνωση του εμπορικού του χαρακτήρα,
- με διατήρηση της μνήμης από τα παλαιά Άνω Λιόσια, μέσω π.χ. της συντήρησης και προστασίας παλαιών Αρβανίτικων σπιτιών,
- με τη χρήση επαναλαμβανόμενων ενοποιητικών στοιχείων εξοπλισμού και οδοστρωσίας, για τον πεζόδρομο, την πλατεία και το πάρκο.

Ανάλογα στοιχεία θα πρέπει να συναντώνται και σε άλλα σημεία της πόλης, όπως στην επέκταση του πεζόδρομου της Αχαρνών προς το ΒΙΟΠΑ και στους πεζόδρομους του Παζαριού. Ειδικότερα, τα στοιχεία αυτά είναι:

- Κατασκευές: μεταλλικές μονάδες σε

κάνναβο 1X1X1μ., που μπορούν να κλείνουν με κινητά πετάσματα. Με τις μονάδες αυτές διαμορφώνονται κιάσκα, είσοδοι, παρατηρητήρια ή υποδοχές για έπιπλα του δρόμου.

- Επίπλωση ελεύθερων χώρων: πάγκοι, φανοστάτες, καλάθια αχρήστων και τηλεφωνικοί θάλαμοι. Τα στοιχεία αυτά συνδυάζονται με αειθαλή και φυλλοβόλα δένδρα.

- Υδάτινα στοιχεία: τοποθετούνται σε σημεία όπου τα ρεύματα του αέρα, είναι ισχυρότερα, ώστε να μειώνουν τοπικά τη θερμοκρασία και να δροσίζουν τα καθιστικά.

Τα παλαιά Αρβανίτικα σπίτια, προτείνεται να διατηρηθούν και να συντηρηθούν, είτε από τους ιδιοκτήτες τους, είτε από το Δήμο και να χρησιμοποιηθούν ως χώροι καλλιτεχνικής δραστηριότητας (θεατρικές ομάδες, εργαστήρια, εκθέσεις).

- Πρόταση 2: Προετοιμασία χώρου για εγκατάσταση επιχειρήσεων (Σχέδιο 5).

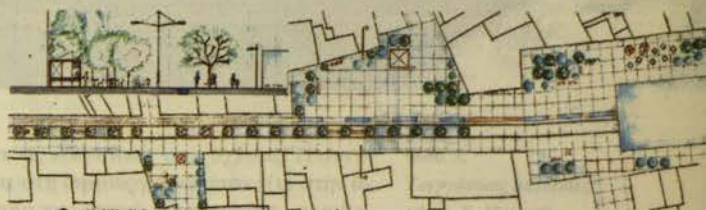
Ο προτεινόμενος χώρος είναι ουσιαστικά δυο τεμνόμενοι δρόμοι:

Ο πρώτος πεζόδρομος, αποτελεί συνέχεια του πεζόδρομου της Αχαρνών και προεκτείνεται προς τα δυτικά μέχρι το ΒΙΟΠΑ, συγκροτώντας έτσι, έναν κύριο άξονα ανάπτυξης κεντρικών λειτουργιών. Με αυτόν τον τρόπο, στην περιοχή μεταξύ του Κέντρου και του ΒΙΟΠΑ, που είναι σήμερα περιοχή κατοικίας με πολλούς εκτεταμένους αδιαμόρφωτους χώρους, εννοείται η εγκατάσταση βιοτεχνιών, εμπορικών καταστημάτων και χώρων αναψυχής.

Στο μέσο περίπου του πεζόδρομου και κάθετα προς αυτόν, προτείνεται ένας ακόμη πεζόδρομος που οδηγεί στο σταθμό του Προαστιακού Σιδηροδρόμου. Στη διασταύρωση των πεζοδρόμων, δημιουργείται πλατεία που συγκεντρώνει τις λειτουργίες εξυπηρέτησης της περιοχής κατοικίας (σχολείο, γραφείο του ΟΑΕΔ, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, εμπορικά καταστήματα). Ορισμένα οικοδομικά τετράγωνα, της περιοχής κατοικίας, που δεν έχουν ακόμη ανοικοδομηθεί, ξανασχεδιάζονται - με οπίσθια οικοδομική γραμμή - ώστε να δημιουργηθούν κανονικές εσωτερικές αυλές. Σ' αυτά τα οικοδομικά τετράγωνα είναι δυνατόν να εγκατασταθούν μικρές βιοτε-

1. ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

- φυλλοβόλα δένδρα
- φυλλοβόλα δένδρα
- μεταλλικές κατασκευές πάγκοι
- καλαθια αχρήστων
- τηλεφωνικοί θάλαμοι
- μεταλλικές στήλες
- τύποι λαμπτήρων
- υδρία
- πεζοπάτωμα
- πεδάλι
- ανοικτά κτίρια
- πεζοδρομ. πλατείες

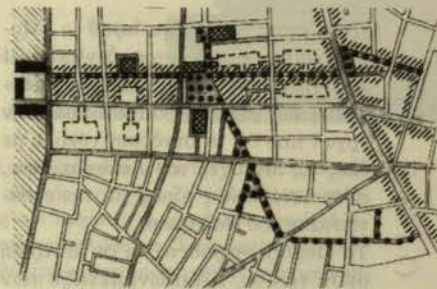
Σχ. 4

χνίες, που θα χρησιμοποιούν για τη δραστηριότητά τους τον εσωτερικό υπαίθριο χώρο, ώστε να μην ενοχλούν την περιοχή της κατοικίας.

- Πρόταση 3: Ανάπτυξη του πολυπολιτισμικού χαρακτήρα της περιοχής. Το παζάρι (Σχέδιο 6).

Στην περιοχή, προτείνεται η δημιουργία ενός παζαριού.

Το Παζάρι μπορεί να φέρει κοντά ανθρώπους διαφορετικής κουλτούρας και να συμβάλει στη συμβίωσή τους μέσα από τις ευκαιρίες απασχόλησης και επαφών, που δημιουργεί. Εξάλλου, στον ευρύτερο χώρο της Αθήνας,

0 100 200 250 μ.

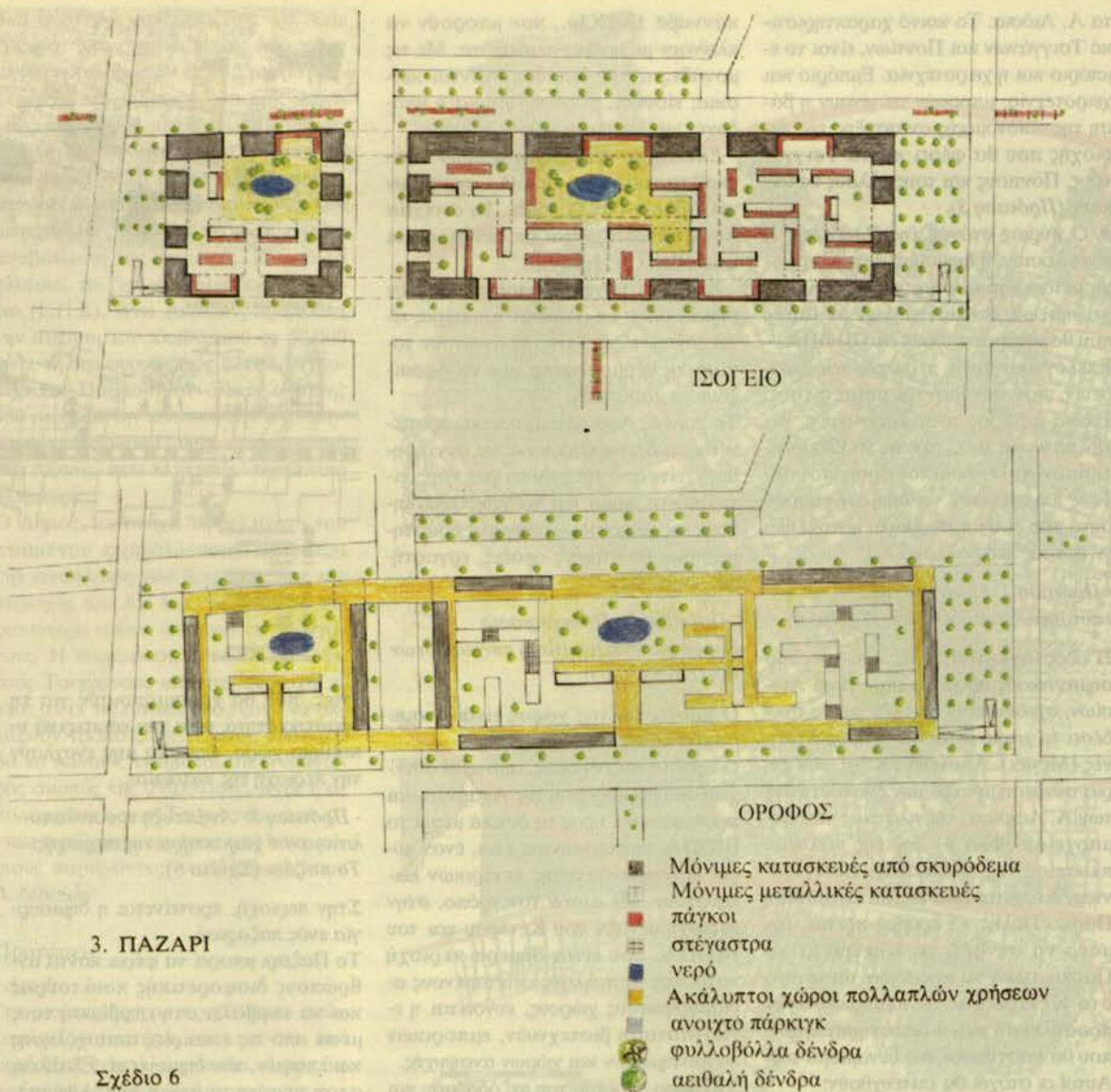
2. ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ-ΒΙΟΠΑ

- ΒΙΟΠΑ
- Εμπόριο-αναψυχή-εργαστήρια
- Εκπαιδευτικά κτίρια
- Κύριο οδικό δίκτυο
- Πεζόδρομοι-πλατείες
- Εσωτερική οικοδομική γραμμή

Σχ. 5

3. ΠΑΖΑΡΙ

Σχέδιο 6

χρειάζεται ένα Παζάρι, αφού το «Μοναστηράκι» στο Κέντρο, δεν επαρκεί πια. Τα Άνω Λιόσια, μετά την κατασκευή των μεγάλων συγκοινωνιακών έργων που θα τα συνδέουν εύκολα με όλες τις περιοχές του Λεκανοπεδίου, είναι κατάλληλος τόπος για την εγκατάσταση του Παζαριού.

Το Παζάρι χωροθετείται σε κεντρική θέση των Α. Λιοσίων, μεταξύ των τριών βασικών γειτονιών που αντιστοιχούν σε κατοίκους διαφορετικής κοινότητας. Έτσι, υπογραμμίζεται η πολυπολιτισμική ταυτότητα της περιοχής.

Παράλληλα και δεδομένου ότι ορισμέ-

νες παραδοσιακές τέχνες είναι ακόμη σε χρήση και μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, προτείνεται η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού κέντρου για παραδοσιακές τέχνες (κατασκευές από ψάθα, σίδερο και χαλκό, κεραμική, κηποτεχνία και συντήρηση παλαιών αντικειμένων). (Φωτ. 5). Το κέντρο χωροθετείται στη γειτονιά των Τσιγγάνων και απευθύνεται σε κατοίκους από όλη την Αθήνα.

Προβλέπονται, σε δεύτερη φάση, μικρότερα παζάρια, στην περιοχή όπου κατοικεί η πλειοψηφία των Ποντίων και στο κέντρο όπου κατοικούν οι Αρβανίτες. Τα μικρότερα παζάρια θα

συνδέονται με το κυρίως Παζάρι με πεζοδρόμους.

Καθένας πρέπει να είναι ελεύθερος να επιλέξει πώς και πού θα ζήσει. Αυτό αφορά, ιδίως, στους Τσιγγάνους, για τους οποίους προτείνεται η δημιουργία ενός νέου «κάμπινγκ» σε νέα θέση. Εκεί θα εγκαθίστανται σε σκηνές και για όσο διάστημα επιθυμούν. Ο τύπος αυτού του κάμπινγκ, μπορεί να θεωρηθεί ως πρότυπο και να επαναλαμβάνεται σε χώρους με αντίστοιχα χαρακτηριστικά, ώστε οι Τσιγγάνοι να μπορούν να βρουν ένα χώρο για να ζήσουν κάτω από κατάλληλες συνθήκες, αντί να απορρίπτονται.

Επίλογος

Η ταυτότητα ενός τόπου συναρτάται άμεσα με την ταυτότητα των κατοίκων του και τις κοινωνικές τους σχέσεις. Η συνύπαρξη σε ένα τόπο, πληθυσμίων διαφορετικής κουλτούρας, μπορεί, είτε να οδηγήσει στη δημιουργία «γκέτο» είτε στην ανάπτυξη μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας πλούσιας και συνεκτικής. Αυτή η τελευταία προοπτική, θα μπορούσε να καθοδηγήσει τον πολεοδομικό σχεδιασμό στα Άνω Λιόσια. Οι προτάσεις για τα Άνω Λιόσια, έχουν στόχο την ισχυροποίηση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, μέσω της ενίσχυσης της ταυτότητας του Τόπου, ήπιας οικονομικής ανάπτυξης και ανάδειξης των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων του.

Φωτ. 3.
Τσιγγάνικες κατοικίες
(Φωτ. Κ. Γληνού)

Φωτ. 5.
Χειροτεχνικές
δραστηριότητες
(Φωτ. Μ. Αστρά,
Π. Κουτρολίδου)

Φωτ. 4.
Πλατεία Δημαρχείου
(Φωτ. Κ. Μανωλιάδου)

Φωτ. 2.
Παλιό Αρβανίτικο
σπίτι στο Κέντρο
(Φωτ. Κ. Μανωλιάδου)

* Α' βραβείο στον φοιτητικό διαγωνισμό που οργάνωσε η «Διεθνής Ένωση για την Κατοικία, την Πολεοδομία και την Χωροταξία» στο Göteborg 27/9-2/10/97, με θέμα «Βελτίωση της ταυτότητας ενός χωριού, μιας πόλης ή μιας αστικής περιοχής». Στον διαγωνισμό υπήρξαν 90 συμμετοχές από 27 χώρες και δόθηκαν 4 ισότιμα Α'βραβεία. Η συμμετοχή της ομάδας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π., περιέλαβε προτάσεις από τα θέματα που παραδόθηκαν τον Ιούνιο 1997 στο κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα Πολεοδομία IV του 8ου εξαμήνου, με αντικείμενο «Ζητήματα Στρατηγικού Αστικού Σχεδιασμού. Άνω Λιόσια: Περιβάλλον-ανάπτυξη-κοινωνικές διαφοροποιήσεις και συνοχή του αστικού ιστού». Δημοσιεύεται εδώ υλικό από την «αφίσσα» της συμμετοχής, που είχε συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Η διδακτική ομάδα θέλει να επισημάνει την καλή συνεργασία και βοήθεια με πληροφορίες και στοιχεία από τα στελέχη του Δήμου Άνω Λιοσίων και ιδιαίτερα τον Δ. Ραντόπουλο, διευθυντή των τεχνικών υπηρεσιών.

Την ομάδα των φοιτητών αποτελούσαν οι: Μ. Αστρά, Κ. Γληνού, Π. Κουτρολίδου, Κ. Μανωλιάδη, Ε. Παναγιούλη, Ζ. Σιδέρη, Α. Σοφρονίου, Κ. Στεφανοπούλου, Μ. Φίλιππα, Ρ. Χριστοδουλάτου.

Την διδακτική ομάδα αποτελούσαν τα μέλη ΔΕΠ του Τμ. Αρχ/ων κ.κ. Μ. Μαντουβάλου, Μ. Μαυρίδου και Α. Σαρηγιάννης. Συνεργάστηκε ο κοινωνιολόγος κ. Α. Μπαχαρόπουλος.